

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl samosoudkyní JUDr. Zorou Šmolkovou ve věci

žalobkyně: L.A.

zastoupená T. P., zákonným zástupcem

proti

žalovanému:

Ministerstvo práce a sociálních věcí

sídlem Na Poříčním právu 376/1, 128 01 Praha 2

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 5. 1. 2024 č. j. MPSV-2024/6240-923, ve věci
příspěvku na péči,

takto:

- I. Rozhodnutí Ministerstva práce a sociálních věcí ze dne 5. 1. 2024 č. j. MPSV-2024/6240-923 **se zrušuje** a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný **je povinen** zaplatit žalobkyni náhradu nákladů řízení ve výši 88 Kč do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

Žalobní námitky:

Shodu s prvopisem potvrzuje I.Ch.

1. Žalobkyně se žalobou došlou zdejšímu soudu dne 12. 2. 2024 domáhala zrušení shora uvedeného rozhodnutí, kterým žalovaný podruhé zamítl její odvolání a potvrdil rozhodnutí Úřadu práce České republiky (dále jen „úřad práce“) ze dne 17. 8. 2021, přiznávající žalobkyni příspěvek na péči ve výši 3 300 Kč měsíčně od května 2021. Podle žalovaného i úřadu práce byla žalobkyně ke dni podání žádosti dne 5. 5. 2021 z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu neschopna zvládat tři základní životní potřeby posuzované podle § 9 zákona č. 108/2006 Sb. o sociálních službách (dále jen „zákon o sociálních službách“) a je podle § 8 odst. 1 tohoto zákona považována za osobu závislou na pomoci jiné fyzické osoby. Žalobkyně konkrétně nezvládá mobilitu, stravování a péči o zdraví. Ostatní životní potřeby zvládá ve standardu obvyklému jejímu věku. Žalobkyně je narozena 28. 4. 2020, tedy ke dni podání žádosti měla jeden rok.
2. Žalovaný svým druhým a nyní napadeným rozhodnutím rozhodl o odvolání poté, co jeho předchozí rozhodnutí z 25. 4. 2022, č. j. MPSV-2022/70960-923 zdejší krajský soud zrušil rozsudkem č. j. 17 Ad 20/2022-84 dne 18. 8. 2023 pro nepřezkoumatelnost, nedostatek důvodů rozhodnutí a pro nezákonnost, a zavázal žalovaného, jak tyto nedostatky odstranit.
3. Žalobkyně v nynější žalobě namítala nezákonnost správního řízení a výsledného správního rozhodnutí. Žalobkyně zopakovala svou argumentaci, kterou uplatnila v předchozím soudním řízení. Zopakovala důvody, proč považuje za nesprávné posouzení mimořádné péče a nesprávnost podřazení pod pojem péče jen lehce zvýšená. Zpochybnila příklady, které žalovaný v napadeném rozhodnutí pro mimořádnou péči použil a které jsou pro posuzovaný věk nevhodné. Žalobkyně zdůraznila, že jí uvedený popis činností, které je nutno každodenně provádět pro naplnění všech jejich základních životních potřeb a které ve všech ohledech značně přesahují rámec péče poskytované stejně starým zdravým dětem, požadavky mimořádné péče splňuje. Zopakovala svůj argument, že zákonodárce nevyloučil zvládání základních životních potřeb oblékání a obouvání, tělesná hygiena a výkon fyziologické potřeby u malých dětí, a proto závěr o připuštění pomoci při jejich zvládání a jejich neposouzení považuje za nezákonný. Namítla nevypořádání svých argumentů ohledně mimořádnosti péče při zvládání základní životní potřeby orientace, komunikace a osobní aktivity a zopakovala svou argumentaci pro jejich nezvládání.
4. Žalobkyně dále namítla porušení zásady posuzování stejných případů stejně a uvedla konkrétní příklady, proč porušena byla.
5. Žalobkyně zdůraznila důvody, proč považuje posouzení jejího důkazního návrhu posouzením zdravotního stavu posudkovou komisí osobním vyšetřením za nesprávný.

Stanovisko žalovaného:

6. Žalovaný ve vyjádření odkázal na napadené rozhodnutí.

Posouzení krajským soudem:

7. Krajský soud poté, co zjistil, že žaloba byla podána včas ve lhůtě dvou měsíců po doručení písemného vyhotovení rozhodnutí žalovaného žalobkyni, tedy v souladu s ustanovením § 72 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb. soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“), přezkoumal napadené rozhodnutí v souladu s ustanovením § 75 odst. 2 s. ř. s. v mezích žalobních bodů a dospěl k závěru, že žaloba je důvodná.
8. Jak bylo uvedeno výše, jde o druhé rozhodnutí žalovaného o odvolání žalobkyně proti rozhodnutí úřadu práce z 17. 8. 2021, kterým byla žalobkyně považována za osobu závislou

na pomoci jiné fyzické osoby pro nezvládání základních životních potřeb mobilita, stravování a péče o zdraví z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, jehož příčinou je spinální svalová atrofie. Žalovaný na svém závěru i nyní zcela setrval.

9. Výše citovaným rozsudkem č. j. 17 Ad 20/2022-84 krajský soud uložil žalovanému následující (odstavce 36-38); krajský soud považuje za potřebné uvedenou pasáž citovat:

„Krajský soud napadené rozhodnutí zrušil, a to z několika důvodů. Napadené rozhodnutí je vadné pro nepřezkoumatelnost z důvodu nedostatku důvodů rozhodnutí ve smyslu § 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s., spočívající v neodůvodnění výchozí podmínky „alespoň o třetinu zvýšené péče“ pro přiznání péče jako mimořádné, chybějící definici a aplikaci pojmu „péče jen lehce zvýšená“, chybějící definici a aplikaci podmínky „přijatelného standardu“ zvládání jednotlivých aktivit žalobkyni (viz blíže odstavec 30 tohoto rozsudku) a neodůvodnění závěru o tom, že pomoc při zvládání oblékání a obouvání, tělesné hygieny a výkonu fyziologické potřeby nelze hodnotit jako mimořádnou péči (odstavec 31 tohoto rozsudku). Napadené rozhodnutí je dále vadné proto, že skutkový stav byl zjištěn nedostatečně a vyžaduje zásadní doplnění ve smyslu § 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s., a to ve vztahu k posudkům, které neobsahují posouzení péče, kterou žalobkyně pro zvládání jednotlivých aktivit vyžaduje, z pohledu její nezbytnosti z hlediska postižení žalobkyně a z pohledu, zda jde o péči běžně poskytovanou stejně starým dětem (viz odstavec 29 tohoto rozsudku), a byly navzdory rozporům v podkladech rozhodnutí podány bez vyšetření žalobkyně a bez reakce na tyto rozpory (viz odstavec 32 tohoto rozsudku). Napadené rozhodnutí je vadné pro podstatné porušení ustanovení o řízení ve smyslu § 76 odst. 1 písm. c) s. ř. s., protože žalovaný v důsledku nezákonně posouzeného důkazního návrhu žalobkyně na vlastní vyšetření posudkovou komisí tento zamítl (odstavce 33 a 34 tohoto rozsudku), a tato vada mohla mít za následek nezákonnost rozhodnutí. Rozhodnutí je nezákonné ve smyslu § 78 odst. 1 s. ř. s. v závěru o tom, že pomoc při oblékání a obouvání, tělesné hygieně a výkonu fyziologické potřeby nelze hodnotit jako mimořádnou péči (viz odstave 31 tohoto rozsudku).

V dalším řízení žalovaný doplní dokazování o posudek, které posoudí konkrétní péči, kterou žalobkyně pro zvládání namítaných základních životních potřeb vyžaduje, z hlediska souvislosti této péče s žalobkyniným nepříznivým zdravotním stavem a z hlediska jeho přesahu nad péči poskytovanou stejně starým dětem, a to ve vztahu ke všem základním životním potřebám, včetně oblékání a obouvání, tělesné hygieny a výkonu fyziologické potřeby, neboť závěrem, že i u těchto základních životních potřeb lze pomoc posoudit jako mimořádnou péči, je žalovaný vázán. Při podání posudku buď posudková komise odstraní rozpory v podkladech nebo žalobkyni osobně vyšetří. Žalovaný své další rozhodnutí opře pouze o posudek, který nebude jen opakovat již vyřčené a nebude založen na abstraktních, obecných úvahách, ale bude se zabývat posouzením žalobkyniných konkrétních námitek a konkrétně žalobkyniným zdravotním stavem. Dále žalovaný provede posouzení zjištěné péče nezbytné z medicínského hlediska pro zvládnutí jednotlivých aktivit s ohledem na pomoc, kterou pro jejich zvládnutí potřebují stejně staré děti; bude – li operovat s předpokladem péče o třetinu zvýšené, tento pojem nejprve definuje a poté aplikuje na zjištěný skutkový stav, nikoliv na abstraktní modelový případ; neopomene zákonný požadavek přijatelného standardu zvládnutí jednotlivých aktivit.

Pro úplnost krajský soud dodává, že neprovedl navržený důkaz dotazem u žalovaného na rozhodnutí o nárocích na příspěvek na péči u stejně starých dětí trpících týměž onemocněním, jako žalobkyně, pro nadbytečnost v soudním řízení. Žalovaný však v dalším řízení neopomene dodržet povinnost rozhodovat skutkově shodné nebo podobné případy bez nedůvodných rozdílů, která mu vyplývá z § 2 odst. 4 správního řádu“.

10. Žalobkyně v nynější žalobě zopakovala svou předchozí žalobní argumentaci, a kromě poukazu na předchozí rozsudek a jeho nedodržení nic nového nepřinesla. Krajský soud tedy ověřil, zda se žalovaný řídil pokyny soudu a jak postupoval.
11. Jak vyplývá z nyní napadeného rozhodnutí a správního spisu, žalovaný požádal posudkovou komisi MPSV Ostrava o zpracování dalšího posudku, což posudková komise učinila dne 16. 11. 2023. Porovnáním tohoto posudku s posudkem této komise z 19. 11. 2021 a jeho doplnění z 11. 1. 2022, které byly podkladem rozhodnutí žalovaného, zrušeného výše uvedeným předchozím rozsudkem krajského soudu 17 Ad 20/2022, krajský soud zjistil, že se jedná o jejich prostý opis bez, byť i náznaku odstranění předchozím rozsudkem vytčených pochybení. Posudková komise pouze přidala důraz tučným písmem na některá slova. Navíc je věta „*a současně nelze z medicínského hlediska potvrdit, že snížený sval. turgor v rámci základního onemocnění by u předmětných neuznaných zžp navyšoval podstatně poskytovanou péči svým rozsahem, intenzitou či náročností při srovnání s péčí o dítě téhož věku*“. Dále je navíc shrnutí nově předložených zpráv, které „*nepřináší posudkově nově významné skutečnosti*“.
12. Ačkoliv předchozí posudek vedl žalovaného v předchozím řízení k závěru o jeho neúplnosti a nepřesvědčivosti a k zadání srovnávacího posudku, nyní se žalovaný s posudkem spokojil a do napadeného rozhodnutí jej opsal. Na námítky, které žalobkyně v odvolání uplatnila a jejichž nevypořádání bylo důvodem zrušení předchozího rozhodnutí, žalovaný nereagoval a ve věci rozhodl, aniž by uvedl, co jej k takovému postupu vedlo. Nový posudek – a potažmo ani posudky předchozí – nijak nehodnotil ve vzájemné souvislosti a vzhledem k odvolacím námítkám.
13. Krajský soud v rozsudku 17 Ad 20/2022 podal podrobné vysvětlení, proč považoval tehdy napadené rozhodnutí za nepřezkoumatelné a nezákonné. Porovnáním nyní posuzovaného rozhodnutí a rozhodnutí, jež bylo předmětem přezkumu ve věci 17 Ad 20/2022, krajský soud zjistil, že žalovaný pouze vypustil ze strany 16 odstavec týkající se mimořádné péče jako péče o třetinu převyšující péči obvyklou, vynechal teoretický úvod ohledně mezi přezkumu posudků posudkových komisí, dodal, že posouzení stavu je k 5. 5. 2021 a na straně 21 se pokusil o vypořádání odvolacích námitek tak, že opsal posouzení jednotlivých neuznaných potřeb z posudku posudkové komise a svého předchozího posouzení; odstavce 6 a 9 na straně 21 pouze přesunul z předchozích stran původního rozhodnutí. Vzhledem k absenci nové argumentace, která by vedla ke zhojení dříve shledaných vad a na kterou by bylo možno reagovat, krajský soud konstatuje, že nyní napadené rozhodnutí stále trpí nepřezkoumatelností a je tedy na místě je opětovně zrušit.
14. Krajský soud zde nepovažuje za potřebné své závěry opakovat a pouze uvede, v čem se žalovaný odchyloval od postupu, ke kterému jej soud zavázal.
15. V předchozím rozsudku krajský soud považoval za nepřezkoumatelný závěr žalovaného, že mimořádnou péčí je péče o alespoň o třetinu zvýšená. Uložil proto žalovanému vysvětlit pojem mimořádná péče a pojem péče jen lehce zvýšená. Na to žalovaný reagoval prostým vypuštěním své předchozí úvahy. K tomu jej však krajský soud zcela jistě nevedl. Pojmy mimořádná péče a péče jen lehce zvýšená jsou klíčové pro posouzení odvolacích námitek, když právě naplnění znaku mimořádné péče při zvládání neuznaných potřeb se žalobkyně dovolává.
16. Jak uvedl krajský soud již v předchozím rozsudku, žalobkyně v řízení konzistentně namítá nezvládnutí základních životních potřeb komunikace, oblékání a obouvání, výkon

fyzilogické potřeby a osobní aktivity z důvodu, že při jejich zvládnání žalobkyně vyžaduje *mimořádnou péči*. Toto je rovněž nosnou argumentací její předchozí i současné žaloby. Žalobkyně velmi podrobně popsala péči, kterou pro zvládnání těchto základních životních potřeb vyžaduje, a tvrdila, že jde o péči navíc, kterou děti v jejím věku nevyžadují.

17. Již v předchozím rozsudku krajský soud shrnul námitky žalobkyně takto:

„Nejpozději v odvolacím řízení zcela konkrétně uvedla, že pro zvládnutí základní životní potřeby orientace musí průběžně měnit polohu pomocí jiné osoby, která současně musí přesunout infuzní stojan s enterální pumpou a výživou, musí se vyčistit PEG-J sonda a její hadička, dále je zcela závislá na tom, kde ji jiná osoba umístí a jak ji nasměruje, aby mohla poznávat okolí a případně navazovat kontakt s okolím. Děti stejného věku tuto pomoc v tomto rozsahu nevyžadují. Pro zvládnutí základní životní potřeby komunikace žalobkyně zopakovala nutné úkony, které musí pečující osoba dělat, aby docházelo k uspokojení této životní potřeby, když jiný způsob komunikace např. pomocí ukazování, není možný kvůli omezené hybnosti. Pro zvládnutí základní životní potřeby oblékání a obouvání žalobkyně namítla, že děti v jejím věku již stabilně sedí, lezou po čtyřech. Začínají chodit, což všechno usnadňuje běžnou dopomoc rodičů při oblékání a obouvání, resp. při péči rodičů, při oblékání a obouvání. Žalobkyně jen leží na břiše nebo na zádech a nemá šanci se v tomto směru se zdokonalovat, neboť je těžce postižená v oblasti motoriky a oblékání a obouvání je kompletně prováděno druhou osobou a je nadto mnohonásobně náročnější, neboť vyžaduje systematické plánování, využití větší síly během neustálého zvedání a pokládání, otáčení. A nadto je komplikováno v důsledku toho, že oblečení musí být upraveno kvůli PEG-J sondě a nutnosti hlídat hadičky. Veškerá péče musí být prováděna v podstatě jako u kojence. Pro zvládnutí základní životní potřeby tělesné hygieny namítala žalobkyně, že tělesná hygiena musí být prováděna na sedacím zařízení fixovaným 5ti bodovým pásem, což umývání komplikuje, je obtížné dostat se ke všem částem těla. Je to velmi zdoluhavé a kvůli manipulaci s lebkem je při přendání do vany a z vany nezbytná dopomocí ještě další osoby. Rovněž při sušení žalobkyně vyžaduje mimořádnou péči, když toto je nutné zásadně vleže. Totéž platí o čištění zubů. Vše je komplikováno zavedením sondy PEG-J, nutností čištění břišního okolí, protáčení a zanořování do dutiny břišní a nutností odsávání hlenů. Pro zvládnutí základní životní potřeby výkonu fyziologické potřeby žalobkyně namítla, že zdravé děti běžně začínají chodit v jejím věku na nočník, což není možné ani trénovat. Žalobkyně musí být přenášena na přebalovací pult, kde je přebalována, vše opět s velkou péčí vůči sondě PEG. Pro zvládnutí základní životní potřeby osobních aktivit žalobkyně namítla, že v tomto směru je plně odkázána na pečující osobu, když může pouze ležet na podložce a nadto má omezený styk s kolektivem s ohledem na oslabenou imunitu a s tím souvisejícími brozícími respiračními infekty. Poukázala na nutnost dojíždění na rehabilitace a nutnost provádění rehabilitace, což jí zabírá prakticky veškerý volný čas“ (odstavec 26 předchozího rozsudku 17 Ad 20/2022).

18. Žalobkyně stále, v odvolání i v žalobě, popisuje zcela konkrétní péči, která musí být poskytována, aby sporné základní životní potřeby zvládala. Ani posudek ani napadené rozhodnutí na to nijak nereagují, když pouze konstatují, že žalobkyně tyto zvládá v přijatelném standardu, aniž by konkrétně posoudili udávanou péči, kterou žalobkyně pro jejich zvládnutí vyžaduje. Žalovaný uvedl konkrétně, že *„k namítaným základním životním potřebám (oblekání a obouvání, tělesná hygieny výkon fyziologické potřeby) odvolací orgán dále doplňuje, že pomoc při těchto základních životních potřebách se vzhledem k věku nezletilé připouští, tuto pomoc nelze hodnotit jako mimořádnou péči“* (strana 21 napadeného rozhodnutí). Citovaná věta naplňuje všechny znaky nepřezkoumatelnosti. Z ustálené judikatury správních soudů vyplývá, že z odůvodnění rozhodnutí musí být seznatelné, proč

správní orgán považuje námitky účastníka za liché, mylné nebo vyvrácené, které skutečnosti vzal za podklad svého rozhodnutí, proč považuje skutečnosti předestřené účastníkem za nerozhodné, nesprávné nebo jinými řádně provedenými důkazy vyvrácené, podle které právní normy rozhodl a jakými úvahami se řídil při hodnocení důkazů. Uvedená věta však nesplňuje nic z toho. Dále podle judikatury, rozhodnutí, jehož odůvodnění obsahuje pouze obecný odkaz na to, že napadené rozhodnutí bylo přezkoumáno a jeho důvody shledány správnými, je nepřezkoumatelné, neboť důvody, o něž se výrok opírá, zcela chybějí (srov. rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 26. 2. 1993, č. j. 6 A 48/1992–23, publikovaný ve Správním právu pod č. 27/1994, nebo nově rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 12. 2008, č. j. 8 Afs 66/2008–71). Důvody, o které se žalovaným vyslovený závěr opírá, i zde zcela chybějí. Konečně, totéž krajský soud uvedl již v předchozím rozsudku v odstavci 31. Žalovaný tento názor soudu pominul.

19. Z citované věty není zřejmé, jakou pomoc má žalovaný na mysli. Zda žalovaný myslí na pomoc obecně, nebo reaguje na žalobkyní tvrzenou pomoc či na nějakou zcela jinou pomoc.
20. Dále není srozumitelný pasivní obrat *se připouští*. Krajskému soudu není jasné, kdo připouští, zda žalovaný, posudková komise, zákon, vyhláška či někdo úplně jiný. Krajskému soud není ani jasné, co slovem *připouští* míní. Obecný význam tohoto slovesa je jasný, nicméně zákon jej nepoužívá a s definicí mimořádné péče podle § 10 zákona č. 108/2006 Sb. se obsahově míjí.
21. Žalovaný je správní orgán, který v rozhodnutí subsumuje konkrétní zjištěný skutkový stav pod právní normu. Krajský soud již podruhé konstatuje, že zákon č. 108/2006 Sb., který upravuje poskytování příspěvku na péči, z důvodu věku vyloučil pouze příspěvek na péči pro děti do jednoho roku (§7 odst. 3 téhož zákona) a hodnocení jako nezvládané základní životní potřeby péče o domácnost u nezletilých do 18 let (§ 9 odst. 3 zákona č. 108/2006 Sb.). Názor, že u jakékoliv jiné základní životní potřeby nelze jakoukoliv pomoc hodnotit jako mimořádnou, je tak nezákonný.
22. Krajský soud podruhé opakuje, že vodítko pro posouzení mimořádné péče je ustanovení § 10 zákona č. 108/2006 Sb., který ji poměřuje s rozsahem, intenzitou a náročností péče, *kterou je třeba věnovat zdravé fyzické osobě téhož věku*. Pojem mimořádná péče je pojmem neurčitým, k jehož výkladu jsou správní orgány povinny, pokud jej mají použít. Žalovaný byl povinen provést konkrétní posouzení žalobkyní uváděné péče co do jejího rozsahu, intenzity a náročnosti s péčí, kterou pro schopnost zvládnutí sporných životních potřeb potřebuje stejně staré zdravé dítě. Co se rozumí schopností zvládnout té které základní životní potřeby rovněž není na subjektivním hodnocení žalovaného, ale je definováno skrze aktivity uvedených v příloze 1 vyhlášky č. 505/2001 Sb. Vzhledem k požadavku, aby mezi poruchou funkčních schopností z důvodu nepříznivého zdravotního stavu a pozbytím schopnosti zvládat základní životní potřebu v přijatelném standardu byla příčinná souvislost, jde o otázku odbornou, je nutné, aby takto uváděnou péči zcela konkrétně posoudila posudkové komise. Odpovědnost za úplnost a přesvědčivost posudku však leží plně na žalovaném. Jedině rozhodnutí založené na úplném a přesvědčivém posudku může být (za splnění dalších podmínek) rozhodnutím přezkoumatelným.
23. Krajský soud již v předchozím rozsudku uvedl:

Žalovaný z těchto posudků vyšel a tím zatížil své rozhodnutí nepřezkoumatelností, neboť ani

jeden nesplňuje základní nároky na úplnost a přesvědčivost a vyjádření obou posudkových komisí vůči nutnosti mimořádné péče je obecné, paušální a nereagující na žalobkynino tvrzení. Ani jeden posudek nereagoval na žádný z argumentů, které žalobkyně snesla na podporu svého tvrzení o nutnosti mimořádné péče. Posudkoví lékaři – i žalovaný – se péčí, kterou žalobkyně pro zvládnutí namítaných potřeb potřebuje, vůbec nezabývali, s výjimkou posouzení infuzního stojanu, který měl být zohledněn při posouzení životní potřeby péče o zdraví. Toto konstatování pouhým sdělením, nikoliv odůvodněným posudkovým závěrem. Posouzení nutné péče pro zvládnutí jedné základní životní potřeby jako péče jako mimořádné však z hlediska citovaných ustanovení zákona o sociální péči a vyhlášky však nijak nebrání tomu, aby stejná péče nezbytná pro posouzení jiné základní životní potřeby byla rovněž považována za mimořádnou; takový závěr nevyplyvá ani z judikatury a koneckonců ani neodporuje obecné logice. Tím, že žalovaný nedoplnil posudky ohledně posouzení mimořádné péče, dopustil se vady řízení, neboť skutkový stav nebyl zjištěn dostatečně a vyžaduje zásadní doplnění (odstavec 29)

24. Žel, nyní napadené rozhodnutí vychází z posudků, ke kterým se výše uvedené posouzení vztahuje, aniž by na ně žalovaný, jakkoliv reagoval, a z „nového“ posudku posudkové komise MPSV Ostrava, který je pouhým opisem předchozího, a tedy trpí stejným deficitem. Krajský soud jen velice stručně opětovně upozorňuje na ty části „nového“ posudku, které již nepřezkoumatelnými shledal a kde nedošlo k nápravě podle předchozího rozsudku.

25. Posudková komise uvedla, že „v případě nezletilé se jedná o dítě ve věkové skupině, kdy míru odpovědnosti mají pečující osoby (rodiče)“. Krajskému soud není vůbec zřejmé, co tím posudková komise chtěla říci, o jaké odpovědnosti mluví a jak tato souvisí s posouzením schopnosti žalobkyně zvládat konkrétní základní životní potřeby.

26. Dále posudková komise uvedla: „dohled a usměrnění při sebeobslužných činnostech nepřestavuje každodenní nevládní základní životní potřeby“. Názor posudkových lékařů se míjí s posuzovanou věcí, když péče o žalobkyni nespočívá v dohledu a usměrnění. Krajský soud je medicínský laik. Z citovaných lékařských zpráv však i laiku vyplývá, že žalobkyně je schopna sama jen minimálního pohybu, neudrží se sama v sedu, neleze, neplazí se, nevytáhne ruku zpod těla, neudrží těžší věci, je odkázána na ventilaci ve spánku a na výživu PEG sondou. I laikovi je tedy zřejmé, že pomoc při zvládnutí sporných základních životních potřeb nespočívá v dohledu a usměrnění. Konečně, zcela shodně se k tomuto soud vyjádřil již v rozsudku předchozím. Posudková komise dále uvedla, že péči o sondu PEG zohlednila v základních životních potřebách péče o zdraví a stravování. Ačkoliv krajský soud výslovně uvedl, že není zákonného omezení pro to, aby tatáž péče byla posouzena pro schopnost zvládat více základních životních potřeb, posudková komise bez jakéhokoli odborného odůvodnění setrvala na svém a žalovaný přesto nijak nezasáhl.

27. Krajský soud v předchozím rozsudku shledal důvodnou i námitku nezákonnosti zamítnutí návrhu na vlastní vyšetření žalobkyně, pro což nebyly splněny podmínky.

28. Krajský soud konkrétně uvedl:

„Co se týče namítaného neprovedení osobního shlednutí žalobkyně, Nejvyšší správní soud již ve své judikatuře opakovaně dovodil, že toto vyšetření by mělo být pravidlem, od kterého se lze odchýlit pouze tehdy, je-li možno vypracovat jednoznačný, úplný a přesvědčivý posudek pouze na základě písemných podkladů. Případný odklon od tohoto pravidla musí být náležitě odůvodněn (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 9. 2011, č. j. 4 Ads 82/2011-44, ze dne

31. 7. 2015, č. j. 8 Ads 138/2014-73, nebo ze dne 28. 4. 2017, č. j. 5 Ads 80/2016-22, či již citovaný rozsudek č. j. 6 Ads 100/2022-26). Krajský soud nepřehlédl, že ze sociálního šetření a též tvrzení žalobkyně vyplývá, že je schopna pouze hračku uchopit, nikoliv však držet, a to vše pouze v leže, žalovaný však argumentuje zprávou praktické lékařky z 25. 10. 2021, že žalobkyně „postaví na sebe tři kostky, navléká na trn, hází míček, na vozíčku se sama posouvá“, což jsou zjištění ve vzájemném rozporu. Existuje-li rozpor mezi posudkovým hodnocením a podkladovými materiály, je osobní vyšetření posuzované osoby nezbytné (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu z 24. 3. 2021 č. j. 10 Ads 290/2019-24 a zde citovaná judikatura). Pokud žalovaný vystavěl své rozhodnutí na posudcích, které posudkové komise vypracovaly bez osobního vyšetření žalobkyně k odstranění rozporů mezi podklady, je jeho rozhodnutí vadné pro nedostatečně zjištěný skutkový stav.

Povinnost odstranit tyto rozpory bylo povinností žalovaného, jak vyplývá z citované judikatura a zejména pak z ustanovení § 3 správního řádu, ze kterého vyplývá žalovanému povinnost zjistit stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a to i bez návrhu žalobkyně, a odkaz na koncentraci odvolacího řízení, vyplývající z § 82 odst. 4 správního řádu, proto není relevantní. Koncentrace platí pouze pro odvolací námitky a důkazní návrhy týkající se věcné správnosti prvostupňového rozhodnutí, nikoliv zákonnosti. Svým důkazním návrhem žalobkyně cílí právě na dosažení zákonnosti napadeného rozhodnutí, tedy správně zjištěného skutkového stavu a jeho správného podřazení pod jednotlivá ustanovení zákona o sociálních službách.

Žalobkyně nadto navrhla vlastní vyšetření posudkovou komisí v návaznosti na zpracování srovnávacího posudku, neboť podle jejího názoru posudkoví lékaři nezhodnotili náležitě všechny základní životní potřeby, nevypořádali se s argumenty žadatelky, tvrdili, že není deklarovaná těžká funkční porucha pohybového či opěrného aparátu a že funkce rukou žalobkyně není omezena, ačkoliv žalobkyně takto omezena je. Žalobkyně svým návrhem odkázala na skutečnosti, které jsou judikaturou považovány za důvod pro osobní vyšetření a krajský soud na rozdíl od žalovaného považuje vznesení tohoto důkazního návrhu na včasné, neboť žalobkyně reagovala na posudkové závěry přijaté až v odvolacím řízení a bezprostředně na ně reagovala.“

29. V nynějším rozhodnutí se žalovaný k tomuto návrhu nově vůbec nevyjádřil a rozpory mezi podklady rozhodnutí ponechal bez povšimnutí. Jeho rozhodnutí tak v otázce zamítnutého důkazního návrhu zůstalo nezákonné tak, jak již krajský soud vysvětlil výše.

Závěr a náhrada nákladů řízení:

30. Krajskému soud nezbyvá než konstatovat, že rozhodnutí žalovaného je nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů, pro nezjištění skutkového stavu dostatečně a pro procesní vadu spočívající v nezákonném zamítnutí důkazního návrhu vyšetřením žalobkyně. S ohledem na uvedené krajský soud napadené rozhodnutí opět zrušil podle § 76 odst. 1 písm. a), b) a c) s. ř. s., jak následuje:
31. Napadené rozhodnutí je vadné pro nepřezkoumatelnost z důvodu nedostatku důvodů rozhodnutí ve smyslu § 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s., spočívající v chybějící definici a aplikaci pojmu „péče jen lehce zvýšená“, chybějící definici a aplikaci podmínky „přijatelného standardu“ zvládání jednotlivých aktivit žalobkyní. Napadené rozhodnutí je dále vadné proto, že skutkový stav byl zjištěn nedostatečně a vyžaduje zásadní doplnění ve smyslu § 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s., a to ve vztahu k posudkům, které neobsahují posouzení péče, kterou žalobkyně pro zvládání jednotlivých aktivit vyžaduje, z pohledu její nezbytnosti z hlediska postižení žalobkyně a z pohledu, zda jde o péči mimořádnou, ve srovnání s péčí běžně

poskytovanou stejně starým dětem, a byly navzdory rozporům v podkladech rozhodnutí podány bez vyšetření žalobkyně a bez reakce na tyto rozpory. Napadené rozhodnutí je vadné pro podstatné porušení ustanovení o řízení ve smyslu § 76 odst. 1 písm. c) s. ř. s., protože žalovaný v důsledku nezákonně posouzeného důkazního návrhu žalobkyně na vlastní vyšetření posudkovou komisí tento zamítl, a tato vada mohla mít za následek nezákonnost rozhodnutí.

32. V dalším řízení žalovaný doplní dokazování o posudek, které posoudí konkrétní péči, kterou žalobkyně pro zvládání namítaných základních životních potřeb vyžaduje, z hlediska souvislosti této péče s žalobkyniným nepříznivým zdravotním stavem a z hlediska jeho přesahu nad péči poskytovanou stejně starým dětem, a to ve vztahu ke všem základním životním potřebám, včetně oblékání a obouvání, tělesné hygieny, výkonu fyziologické potřeby, osobní aktivity a komunikace, neboť závěrem, že i u těchto základních životních potřeb lze pomoc posoudit jako mimořádnou péči, je žalovaný vázán (viz níže). Žalovaný své další rozhodnutí opře pouze o posudek, který nebude jen opakovat již vyřčené a nebude založen na abstraktních, obecných úvahách, ale bude se zabývat posouzením žalobkyniných konkrétních námitek a konkrétně žalobkyniným zdravotním stavem. Dále žalovaný provede posouzení zjištěné péče nezbytné z medicínského hlediska pro zvládnutí jednotlivých aktivit s ohledem na pomoc, kterou pro jejich zvládnutí potřebují stejně staré děti; pojem mimořádná péče bude aplikovat na zjištěný skutkový stav, nikoliv na abstraktní vlastní úvahy, které s posuzovanou věcí nesouvisí; neopomene zákonný požadavek přijatelného standardu zvládnutí jednotlivých aktivit.

33. Rozhodnutí je rovněž nezákonné v závěru o vyloučení posouzení jakékoliv nezbytné péče pro zvládání základních životních potřeb oblékání a obouvání, výkon fyziologické potřeby a tělesné hygieny jako péče mimořádné, je – li posuzovaná osoba útlého věku (viz odstavec 22 tohoto rozsudku) a krajský soud napadené rozhodnutí zrušil též pro nezákonnost podle § 78 odst. 1 s. ř. s. Žalovaný je podle § 78 odst. 5 s. ř. s. vázán právním názorem krajského soudu, že je-li posuzovaná osoba starší jednoho roku, nízký věk nevylučuje posouzení péče poskytované pro zvládání základních životních potřeb kromě potřeby péče o domácnost. Žalovaný je v dalším řízení povinen i při posouzení životních potřeb oblékání a obouvání, tělesná hygiena, výkon fyziologické potřeby, komunikace a osobní aktivity posoudit konkrétní péči, kterou žalobkyně pro zvládání těchto potřeb tvrdí, jak z hlediska účelnosti vzhledem k funkčním dopadům žalobkynina zdravotního postižení, tak z hlediska porovnání jejich rozsahu, intenzity a náročnosti s péčí, které pro zvládnutí těchto životních potřeb potřebuje stejně staré zdravé dítě. Na základě tohoto testu pak rozhodne, zda jde o péči mimořádnou. Žalovaný shodný právní názor explicitně vyjádřený v předchozím rozsudku nerespektoval. Vázanost právním názorem, zakotvená v § 78 odst. 5 s. ř. s. znamená, že bez změny zjištěného skutkového stavu nebo v důsledku změny právní úpravy není žalovaný oprávněn se od něj odchýlit a vyložit právní úpravu odlišně (např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 6. 2004, č. j. 2 As 16/2003-56). Nerespektování závazného právního názoru soudu je velmi závažným pochybením správního orgánu, který narušuje celý systém vnější kontroly veřejné správy, nabourává systém přezkumu správních rozhodnutí soudem a likviduje důvěru v právní stát. Má fatální dopad do právní sféry adresáta správního rozhodnutí, který se tak ocitá bez ochrany svých veřejných subjektivních práv.

34. Žalovaný je podle § 78 odst. 5 s. ř. s. vázán právním názorem krajského soudu, že posouzení některého úkonu péče jako mimořádné pro zvládání některé základní životní

potřeby nevyklučuje, aby tentýž úkon (tatáž péče) byla posouzena jako mimořádná pro zvládání jiných základních životních potřeb. I tento explicitně vyjádřený právní názor v předchozím rozsudku žalovaný nerespektoval. Žalovaný je proto povinen zabývat se tvrzenou péčí u všech základních životních potřeb, k jejich zvládání je žalobkyně tvrdí, a žádnou z nich nevykloučit pouze proto, že byla posouzena v rámci schopnosti zvládat jinou základní životní potřebu.

35. Žalovaný je dále vázán právním názorem krajského soudu, že vlastní vyšetření žalobkyně není důkazem nadbytečným, bez vypovídací potence a nerelevantním.
36. Krajský soud na závěr konstatuje, že neodstranění shledané nepřezkoumatelnosti a nerespektování závazného právního názoru nemůže mít za následek jiný rozsudek, než zrušení napadeného rozhodnutí a vrácení věci žalovanému k dalšímu řízení. Je na žalovaném, aby odstranil shledanou nepřezkoumatelnost a řídil se závazným právním názorem, neboť v opačném případě nemůže ani v budoucnu soudní řízení dopadnout jinak.

Náhrada nákladů řízení:

37. Co se týče náhrady nákladů řízení, v řízení byla plně procesně úspěšná žalobkyně, které v souladu s ustanovením § 60 odst. 1 s. ř. s. vzniklo právo na náhradu nákladů řízení. Podle obsahu spisu žalobkyni vznikl náklad řízení spočívající v poštovním ve výši 88 Kč. Krajský soud proto žalovaného k jejich náhradě zavázal. Lhůtu k zaplacení stanovil soud s ohledem na možnosti žalovaného v souladu s ustanovením § 160 odst. 1 zákona č. 99/1963 Sb., ve spojení s § 64 s. ř. s., neboť tato lhůta je přiměřená možnostem žalovaného.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku je **možno** podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů od jeho doručení k Nejvyššímu správnímu soudu v Brně.

Nesplní-li povinný dobrovolně, co mu ukládá toto vykonatelné rozhodnutí, může oprávněný podat návrh na soudní výkon rozhodnutí.

Ostrava, 31. ledna 2025

JUDr. Zora Šmolková
samosoudkyně